

Til behandling i formannskapet og kommunestyret

”Haldensere - Bruk makten!”

***VENSTRES FORSLAG TIL
BUDSJETT 2009
for
HALDEN KOMMUNE***

Hovedlinjer

Halden kommune har et gjeldsnivå som nå for alvor lammer tjenesteproduksjonen. Administrasjonen og posisjonen har tatt innover seg Venstres råd fra budsjett 2008 og økt fradragstiden på lån. Grunnet manglende politisk vilje til såvel styring som ledelse var dette tiltaket desverre ikke tilstrekkelig.

Nå har manglende styring av drift kombinert med overdrevne investeringer ført til at kommunen ikke lenger er i stand til å yte et godt tjenestetilbud. Den muligheten, vi har nå, er reduksjon av tjenestetilbudet kombinert med skadebegrensing og starten på en langsiktig gjeldssanering. På lengre sikt må gjeldsmassen reduseres gjennom salg av kommunale eiendommer samt tomtosalg nærmere markedspris. Disse tiltakene vil først gi utslag på kommunens økonomi fra 2010 og utover. Framtidige overskudd på drift skal brukes til gjeldsnedbetaling. Halden kommune skal ikke øke eiendomskatten.

Disse grepene gir lite handlefrihet, men Venstre tar sikte på å opprettholde tjenesteproduksjonen så høyt som mulig.

Halden Venstre vil følge opp budsjettet med et klart fokus på barn og ungdom i så mange saker og saksområder som mulig i året som kommer.

Halden Venstre vil markere seg sterkere innen helse- og sosialområdet i året som kommer.

Halden Venstre vil fortsatt arbeide mer målrettet for sitt kommuneprogram for 07-11.

I budsjettet for 2009 har Venstre lagt vekt på å skjerme skolesektoren i størst mulig grad. Vi har også klart å opprettholde Iddebo bofelleskap og dermed unngått det verste kuttet i helse- og sosialsektoren. Dette har gått på bekostning av sentral/felles og teknisk avdeling. Dette er ikke en holdbar situasjon. Riktignok har vi klart å kutte noe unødvendig politisk godtgjørelse, men etter hvert må eksempelvis veivedlikehold prioriteres opp. På sikt må tjenesteproduksjonen i de tunge sektorene tilpasses inntektsnivået. Dette kan ikke utføres gjennom bråkutt i forbindelse med budsjettlegging eller som et vilkårlig innstrammingstiltak. Derfor foreslår Venstre at administrasjonen i 2009 igangsetter en effektiviseringsprosess i helse- og sosial sektoren. Her skal både brukere og ansatte delta med å finne tiltak som kan redusere kostnadsnivået i denne sektoren med virkning fra og med 2010. Sammen med gjeldssanering, finansiert av eiendomssalg, kan dette bidra til bærekraftig drift av en kommune med trang økonomi, også i framtiden. Halden Venstre er motstander av å bruke økt eiendomsskatt som alternativ til ansvarlig drift av Halden kommune.

I forhold til rådmannens budsjett har vi endret prioriteringene slik:

Sentral og felles -6 200 000

Tilskudd til Allsang på Grensen reduseres	-500 000
Finansiering av Halden Tunist gjøres via fond også i 2009	-550 000
Legge ned Hovedutvalg for finans, budsjett og økonomi	-120 000
Varaordføreren reduseres til 20 % stilling	-140 000
Redusere antall medlemmer i hovedutvalg og administrasjonsutvalg med 1.	-40 000
ENØK-tiltak og reforhandling av innkjøp (inkl strøm), Rådhuset/ Kultur/ Tek.	-1 100 000
Reduksjon ved økt bruk av IT-løsninger, forenkling av skjemaer og rutiner	-1 000 000
Redusere formannskapetets disposisjonskonto til 2 000 000	-1 000 000
Delvis reduisering av aktivitetstøkning fra 07 til 08	-1 750 000

Undervisning og oppvekst +2 625 000

Antall lærerårsverk reduseres ikke. Antall lærere i Haldenskolen blir likt som 08	+ 360 000
Reduksjonen i antall assistenter og miljøarbeidere reverseres delvis	+ 3 265 000
Sparing som følge av ENØK-tiltak, strømvavtaler og reforhandling av innkjøp	- 1 000 000
<i>I den grad assistenter og miljøarbeidere ikke er nødvendig for å følge opp elever med spesielle behov konverteres disse midlene til lærerårsverk.</i>	

Helse og sosial +1 500 000

Iddebo beholdes	+ 4 800 000
Sparing som følge av ENØK-tiltak, strømvavtaler og reforhandling av innkjøp	- 1 000 000
Effektivisering i forbindelse med samlokalisering og øvrige tiltak	- 2 300 000

Kultur og idrett +775 000

Driftsutgifter, Brygga Kultursal, reduseres, effektivisere småstillinger	- 200 000
Tilskuddet til 17. maikomiteen reduseres.	- 100 000
Ansettelsen av idrettskonsulent utsettes ett år.	- 200 000
Frie kulturmidler opprettholdes på likt nivå som i år	+ 500 000
Støtte lag og foreninger opprettholdes	+ 100 000
Korpsstøtten opprettholdes likt som inneværende år	+ 200 000
Halden Ishall	+ 400 000
Kunstsnoanlegget	+ 75 000

Teknisk	-6 000 000
Oppbemanningen, teknisk utsettes	-5 500 000
Reduksjon i vintervedlikehold, i forbindelse med mildere klima	- 500 000

Overgripende forhold	+7 300 000
Økte anslag for skatt og rammetilskudd	- 14 000 000
Reduksjon, MVA-kompensasjon	+ 3 000 000
Ingen økning i eiendomsskatten. Bunnfradrag settes til 500 000 kr.	+36 000 000
Økte anslag for inntekter fra Østfold Energi	-10 000 000
Økte generelle statstilskudd, ref. Endring i statsbudsjettet	- 2 500 000
Økt parkeringsavgift.	- 500 000
Tungtransportavgift for trailere i sentrum. Kr. 100 per trailer	- 3 700 000
Reduserte anslag på renteutgifter	- 1 000 000

Overføring av eiendommer fra Halden havn føres som gjeld:	20 000 000
--	-------------------

Investeringer, endringer i forhold til Rådmannens budsjett 2009	- 14 000 000
Oppgraderinger Helse og sosial skyves delvis til 2010	-2 000 000
Reparasjon av tak, Olav Vs gt. skyves delvis til 2010	- 1 000 000
Fortau Eskeviken, forskyvning til 2010 økes	- 1 000 000
Rehabilitering, fiskebrygga skyves delvis til 2010	- 2 000 000
Diverse asfalteringer og grusveier utsettes delvis 1 år	- 3 000 000
Oppgradering av branstasjon utsettes delvis 1 år	- 2 000 000
Småbåthavna skyves til havnekassas budsjett	-3 000 000

Inntektsoverslag 2008

	Budsjett 07	Rådmannens Budsjett 08	VENSTRES Budsjett 08	Venstres forslag til endring
Skatt på inntekt/formue	-470 201	-479 243	-479 243	0
Eiendomsskatt	-35 250	-61 250	-35 250	26 000
Kalkulatoriske renter og avdrag	-22 600	-26 100	-26 100	0
Rammetilskudd	-312 250	-343 450	-343 450	0
Øvrige generelle statstilskudd	-8 000	-10 000	-10 000	0
Mva-komp fra investeringer	-38 000	-36 000	-36 000	0
Sum frie inntekter	-886 301	-956 043	-930 043	26 000
Renteutgifter	35 950	47 525	47 525	0
Renteinntekter/utbytte	-5 500	-17 500	-20 000	-2 500
Avdragsutgifter	52 035	65 035	36 035	-29 000
Netto finansposter	82 485	95 060	63 560	-31 500
Overføring til investeringsregn.	0	0		
Avsetning til disposisjonsfond	0	0		
Dekning av underskudd	0	0		
Netto fellesinntekter	-803 816	-860 983	-866 483	-5 500

Fordelt på områder

	Budsjett 07	Rådmannens Budsjett 08	VENSTRES Budsjett 08	Venstres forslag til endring
Sentral / Felles	50 874	76 349	66 683	-9 666
Undervisning	253 969	273 602	280 102	6 500
Kultur	31 900	35 373	40 239	4 866
Helse og sosial	422 934	445 446	447 546	2 100
Teknisk	44 140	30 213	31 913	1 700
Sum tjenesteproduksjon	803 817	860 983	866 483	5 500

Obligatoriske oversikter

	V Budsjett 2009	Budsjett 2009(R)	Budsjett 2008	Regnskap 2007
Budsjettskjema 1A - drift				
Skatt på inntekt og formue	-495 290	-521 289	-479 243	-451 389
Ordinært rammetilskudd	-424 321	-378 922	-343 450	-334 868
Skatt på eiendom	-50 000	-86 000	-53 250	-36 435
Kalkulatoriske renter/avdrag VAR	-26 700	-26 100	-26 100	-9 584
Andre direkte eller indirekte skatter	-4 200		0	0
Andre generelle statstilskudd	-56 675	-94 362	-46 000	-67 752
Sum frie disponible inntekter	-1 057 186	-1 106 673	-948 043	-900 028
Renteinntekter og utbytte	-33 900	-24 110	-17 500	-32 251
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	67 600	84 403	47 525	35 413
Avdrag på lån	38 786	39 214	65 035	39 190
Netto finansinnt./utg.	72 486	99 507	95 060	42 352
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk		0		0
Til ubundne avsetninger		0	0	-12 971
Til bundne avsetninger		-4 369		-13 625
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk		0		12 971
Bruk av ubundne avsetninger		0		3 969
Bruk av bundne avsetninger		19 535		12 477
Netto avsetninger	0	15 166	0	2 821
Overført til investeringsbudsjettet		0	0	864
Til fordeling drift	-984 700	-992 000	-852 983	-853 991
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	984 700	992 000	852 983	846 891
Mer/mindreforbruk	0	0	0	-7 100

Budsjettskjema 1 B	V Budsjett 2009	Budsjett 2009	Budsjett 2008	Regnskap 2007
Til fordeling drift	984 700	992 000	852 983	847 540
Sentraladm/Politisk/Fellesanliggende	Netto 74 072	80 272	78 127	83 928
Kultur og idrett	Netto 41 035	40 260	40 313	32 190
Undervisning og oppvekst	Netto 299 425	296 799	270 232	263 381
Helse og omsorg	Netto 534 707	533 207	434 220	441 701
Teknisk samlet inkl. Havn og VAR	Netto 35 461	41 462	30 091	25 691
Sum fordelt	Netto 984 700	992 000	852 983	846 891

	V Budsjett 2009	Budsjett 2009(R)	Budsjett 2008	Regnskap 2007
Budsjettskjema 2A - investering				
Investeringer i anleggsmidler	213 636	227 836	322 915	204 632
Utlån og forskutteringer	25 000	25 000	25 000	23 198
Avdrag på lån	4 000	4 000	36 250	6 608
Avsetninger				35 510
Årets finansierungsbehov	242 636	256 836	384 165	269 948
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	-233 136	-247 336	-300 115	-150 417
Inntekter fra salg av anleggsmidler			-26 750	-19 736
Tilskudd til investeringer			-47 800	0
Mottatte avdrag på lån og refusjoner	-4 000	-4 000	-9 500	-14 540
Andre inntekter				-2 278
Sum ekstern finansiering	-237 136	-251 336	-384 165	-186 971
Overført fra driftsbudsjettet				-864
Bruk av avsetninger	-5 500	-5 500		-26 145
Sum finansiering	-242 636	-256 836	-384 165	-213 980
Udekket/udisponert	0	0	0	55 968

Forslag til vedtak:

1. Halden kommunes budsjett for 2009 vedtas i henhold til **1 A , 1B og 2A** på side 4 og 5.
2. Disponering av bevilgningen gjøres i henhold til reglement for delegering av budsjettmyndighet.
3. Rådmannen får fullmakt til å fordele midler som er satt av på sentrale poster som f.eks. lønnsforhandlinger
4. Rådmannen får fullmakt til å fordele innsparingsutgifter som er avsatt på sentrale poster.
5. Rådmannen gis fullmakt til å foreta budsjettendringer som følge av organisatoriske endringer.
6. Rådmannen gis fullmakt til å oppta lån på til sammen kr 238 636 000 slik:

VAR-lån, kr 73 000 000 avdras med en vektet avdragstid sett opp mot objektenes levetid
Øvrig gjeld, kr 140 636 000, avdras med en vektet avdragstid sett opp mot objektenes levetid
Startlån, kr 25 000 000, tas opp i hht Husbankens retningslinjer, primært en avdragstid på 20 år.
7. Rådmannen gis fullmakt til å refinansiere langsiktig gjeld med tanke på å tilpasse avdragene til objektenes levetid.
8. Det settes et bunnfradrag på kr 500 000,- i kalkuleringen av eiendomsskatt etter ny taksering av eiendommene er gjennomført.
9. Rådmannen pålegges å igangsette prosess for omorganisering av området helse- og sosial med tanke på .
å tilpasse driften til gjeldende økonomiske rammer med virkning fra og med 2010. Både kommunens ansatte og brukergruppene skal inkluderes i prosessen.
10. Rådmannen pålegges å gå gjennom kommunens eiendomsmasse med tanke på salg. Forslag til salg legges fram for formannskapet og kommunestyret i henhold til lovverket.
11. De gebyrsatser som fremkommer i ”Rådmannens forslag til budsjett 2009 , kap 10, vedtas.

Budsjettforslaget er framlagt av Venstres kommunestyregruppe.

Halden, 04. desember 2007

Roar Günther Andersen, Gruppeleder(V)